

4. Про Концепцію розвитку водного господарства України [Постанова Верховної Ради України] // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1390-14>
5. Водний кодекс України // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>
6. Про Загальнодержавну цільову програму «Питна вода України» на 2011-220 роки [Закон України] // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2455-15>

Summary. The legislative basis of water protection and regulation of water use in Ukraine and its compliance with international standards.

Key words. Water resources and their protection, water management, law, regulations.

УДК 330.341.1:378

*Стеблій Г. Я., к.е.н., доцент
Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України;
Тувакова Н. В., к.е.н., доцент Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України*

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ.

У статті проаналізовано основоположні принципи та пріоритетні завдання вищої економічної освіти. Уточнено структуру готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності відповідно до складових поняття «інноваційна культура» та висвітлено основні вимоги щодо професійної культури економіста.

***Ключові слова:** інновативність, логічне мислення, творче мислення, інноваційне мислення, інноваційна культура, структура професійної культури економіста.*

Аналіз останніх досліджень та постановка проблеми. В умовах ринкової економіки зростає роль інтелектуального потенціалу держави, що обумовлює необхідність формування нового типу економічного мислення та культури, які досягаються в процесі розвитку та вдосконалення економічної освіти. Національна інноваційна система може формуватися і розвиватися лише спеціалістами, які мають здатність до постійного оновлення і нагромадження знань. Формування такої якості в майбутніх спеціалістів можливе лише за умови, коли студенти під керівництвом викладача – дослідника співпрацюють над певною науковою проблемою. Напрацювання студентом власних прийомів здобуття нових знань, певних наукових вмій, оволодіння технологіями пошуку нової інформації тощо є основою його відповідності як спеціаліста тим вимогам, що випливають з концепції економіки знань [1]. Різним аспектам розвитку вищої освіти присвячені праці українських вчених Андрущенко В., Дідика І., Данилишина Б., Долішнього М., Дробнохода М., Згуровського М., Злупка С., Каленюка І., Кігеля Р., Кононенка П., Корсака К., Кратта О., Кременя В., Куценко В., Лібанової Е., Ніколаєнка М., Новікової В., Оболенської Т., Панчишина С., Погрібною А., Сидоренка О. та інші.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю вирішення існуючої в сучасній вищій економічній освіті суперечності між вимогами соціального замовлення на

випускників ВНЗ щодо наявності в них не лише фахових знань, умінь і навичок, а й здатності креативно ставитися до розв'язання нестандартних фахових ситуацій, мислити творчо й різноманітно, бажання та вміння розробляти, впроваджувати і підтримувати інновації в економічній сфері, тобто сформованості в майбутніх економістів інноваційної культури. Оскільки зміст вищої освіти визначається соціальним замовленням, то, відповідно до змін, яких зазнає сучасне суспільство, мають бути переглянуті основоположні освітні принципи, цінності, моделі, зокрема й у сфері вищої економічної освіти [2]. Вдосконалення фахової економічної освіти розглядалося в наукових дослідженнях Н. Баловсяк, К. Беркити, О. Булавенка, Л. Дибкової, Є. Іванченко, М. Левочко, Н. Логутіної, О. Михайлова, Л. Родіної, Г. Савченко, С. Тарасової, Г. Чаплицької та ін.

Однак, на наш погляд, потребує узагальнення та уточнення різноманітність підходів до цього питання, а також дослідження основних засад формування професійної культури майбутніх економістів.

Мета. Метою даної статті є дослідження і аналіз основоположних принципів у сфері вищої економічної освіти та її пріоритетних завдань, уточнення структури готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності відповідно до складових поняття «інноваційна культура» та висвітлення основних вимог щодо професійної культури економіста.

Виклад основного матеріалу. Період соціально-економічних трансформацій, який є характерним для України, супроводжується зміною низки колишніх суспільних цінностей і культурних стереотипів. Економічний підхід поширюється на все життя суспільства: головним економічним ресурсом стають інформація та знання, наростає боротьба економічних суб'єктів за інноваційний ресурс і випереджальний розвиток. Відповідно, цілі вищої економічної освіти мають передбачати не лише формування у випускників ВНЗ певного комплексу фахових знань, умінь та навичок (які, до того ж, в умовах «інформаційного буму» швидко застарівають), а розвиток творчої активності особистості та її здатності шукати і знаходити шляхи вирішення проблем у мінливій економічній ситуації. Базовою цінністю суспільства, що трансформується, стає *інновативність* – стан високої сприйнятливості людей до нових ідей, їхня готовність, бажання, здатність підтримувати й реалізовувати нововведення у всіх областях своєї життєдіяльності. Цільовим орієнтиром діяльності сучасних ВНЗ у зв'язку з цим є формування в майбутніх фахівців (зокрема економістів), перш за все, інноваційного творчого мислення. Суттєва відмінність полягає в тому, що при традиційному підході до навчання у ВНЗ у студентів намагаються сформувати *логічне мислення*, для якого притаманні поетапні міркування та дотримання основних законів логіки. Розвинуте логічне мислення добре працює у стандартних умовах, але часто не в змозі впоратися в мінливих або невизначених ситуаціях. *Творче мислення* – це відхід від традицій, воно базується на постановці припущень під сумнів. У ньому немає жорстких процедур або правил. *Інноваційне мислення* є розумним компромісом цих підходів: творчі процеси використовуються в ньому для генерації оригінальних ідей шляхом підключення уяви. Ці ідеї потім класифікуються, проходять відбір, організуються та перевіряються із застосуванням прийомів раціонального і логічного мислення. Оскільки економічна діяльність суб'єктів господарювання зазнає постійного впливу не лише мікро-, а й макрофакторів середовища, що його оточує (політичних, економічних, соціальних), то, вочевидь, для успішного функціонування підприємств потрібна не лише наявність у їх працівників (зокрема фахівців-економістів) креативного інноваційного мислення, а й формування в суспільстві в цілому *іннова-*

ційної культури, що пов'язано, перш за все, із розвитком творчих здібностей і реалізацією креативного потенціалу самої людини. Саме інноваційна культура забезпечує сприйнятливості людей до нових ідей, їх готовність і здатність підтримувати та реалізовувати нововведення в усіх сферах життя. Для цього потрібна інституціоналізація інноваційної культури, тобто перетворення її розвитку на організований, упорядкований процес, що є актуальним завданням сучасної вищої економічної освіти [3].

Відповідно до складових поняття «інноваційна культура», наведеного вище, пропонуємо таке бачення структури готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності:

- психологічна готовність до інноваційної фахової діяльності (сформованість мотивів, інтересів і ціннісного ставлення до здійснення інновацій у фаховій сфері);
- практична готовність до інноваційної фахової діяльності (засвоєння теорії та технології здійснення інновацій у фаховій сфері);
- готовність до самовдосконалення у сфері інноваційної фахової діяльності (сформованість мотивів і вмінь розвивати власний фаховий і інноваційний потенціал) [4].

Висновки. Професійна підготовка сучасних економістів передбачає розуміння ними закономірностей формування та розвитку відтворювальних процесів на макрота мікрорівнях, у взаємозв'язку з розвитком політичних, культурних та інших суспільних процесів. В сучасних умовах від економіста вимагається вміння будувати стратегію своєї роботи, проектувати та моделювати свою діяльність, спонукати до праці інших, втілювати намічене у життя, вміння у будь-яких ситуаціях приймати рішення, тобто виконувати певні ролі функції. У відповідності до цих вимог економіст повинен володіти адекватною професійною культурою, що формується перш за все при викладанні економічної теорії.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку економічної освіти в Україні [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://www.yur-info.org.ua/doc/1727312/Pro-zatverdzhennia-Kontseptsii-rozvitku-ekonomichnoi-osviti>.
2. Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи // Вища школа. – 2008. – № 7. – С. 78-125.
3. Николаев А. Инновационное развитие и инновационная культура [Електронний ресурс] /А.Николаев.Режим доступу: <http://stra.teg.ru/lenta/innovation/1362>.
4. Кошелева Н. Соціально – філософські аспекти формування інноваційної культури майбутніх економістів під час професійної підготовки у ВНЗ [Електронний ресурс] / Н.Г. Кошелева. Режим доступу: [http:// nbuv.gov.ua›portal/Soc_Gum/Pfto/2012_22/files/](http://nbuv.gov.ua›portal/Soc_Gum/Pfto/2012_22/files/)

Summary. *In the article is analyzed the basic principles and priorities of higher economic education. Specifies the structure readiness of future economists to innovative professional activities in compliance with the concept of «innovation culture» and highlights the main requirements for the professional culture economist.*

Key words: *innovation, logical thinking, creative thinking, innovative thinking, innovative culture, structure professional culture economist.*